

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania J.K. (J.K.)
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2016 r., Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację J.K. od wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 24 lutego 2015 r., mocą którego oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z dnia 7 maja 2013 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd Okręgowy jako bezsporne uznał, że wnioskodawca miał przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres do dnia 31 grudnia 2012 r. i w dniu 31 stycznia 2013 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do świadczenia rentowego na dalszy okres.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia dokonane w toku postępowania przed Sądem Okręgowym. Zamykały się one stwierdzeniem, że częściowa niezdolność do pracy wnioskodawcy ustała z dniem 31 sierpnia 2013 r. i obecnie nie jest on

nawet częściowo niezdolny do pracy. Powyższe wnioski zostały sformułowane w oparciu o wiedzę medyczną, zawartą w zgodnych opiniach biegłych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii i neurologii.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 kwietnia 2016 r. wniósł pełnomocnik ubezpieczonego zaskarżając powyższy wyrok w całości.

W skardze został sformułowany wniosek o jej przyjęcie i umotywowany podstawą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem wnioskodawcy, doszło do oczywistego naruszenia art. 285 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z 328 § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c., art. 286 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. Ponadto wnioskodawca wskazuje na naruszenie prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.), to jest: art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 17 ust. 1 i art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie zasługuje na aprobatę pogląd wnoszącego skargę, że jest ona oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wspomniana kategoria prawna operuje niedookreślonym zwrotem. W judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sądu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia

(por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, LEX nr 560541; z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Skarżący powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter naruszenia prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49), ponieważ przesłanką uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest samo naruszenie prawa, lecz sytuacja, w której zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, co czyni skargę oczywiście uzasadnioną. Z tego względu w skardze kasacyjnej należy w sposób przekonujący wykazać, że zastosowanie przepisu prawnego błędnie interpretowanego spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230). Jednocześnie podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), co eliminuje z ocen dokonywanych przez Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu wszelkie zarzuty skarżącego odnoszące się do wadliwych ustaleń faktycznych, wadliwej oceny materiału dowodowego, pominięcia pewnych faktów, braku wszechstronnego rozważenia wszelkich okoliczności sprawy. Ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Przedstawiona w skardze argumentacja prawna nie daje podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ramach przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej strona pozwana powołała przede wszystkim przepisy postępowania, a mianowicie art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c.

Zasada rozstrzygania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych sprowadza się do weryfikacji stanu zdrowia ubezpieczonego z perspektywy momentu decyzji organu rentowego. Postępowanie sądowe w tych sprawach ma charakter odwoławczy, gdyż inicjowane jest wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego, pełniącego jedynie rolę pozwu podlegającego regułom zwykłego postępowania procesowego. Przedmiotem postępowania w sprawach o świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest zatem co do zasady kontrola decyzji organu rentowego według stanu rzeczy z chwili jej wydania (por. wyroki Sądu

Najwyższego: z dnia 4 lipca 2007 r., II UK 280/06, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 260; z dnia 12 sierpnia 2015 r., I UK 477/14, LEX nr 1809873). W sprawie kontroli poddano decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Nowym Sączu z dnia 7 maja 2013 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, co do której następnie oddalono żądanie wnioskodawcy przyznania świadczenia rentowego. Niewątpliwie prawidłowe ustalenia Sądu Okręgowego ujawniają, że skarżący miał przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres do dnia 31 grudnia 2012 r. i w dniu 31 stycznia 2013 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do świadczenia rentowego na dalszy okres.

W sprawach, w których ubezpieczony domaga się przedłużenia prawa do renty, konieczne jest zasięgnięcie wiedzy specjalistycznej z zakresu medycyny. Natomiast wybór biegłych lekarzy specjalistów jest pozostawiony uznaniu organu rozpoznającego spór. Luz decyzyjny Sądu podyktowany jest potrzebą osiągnięcia kompromisu między wyjaśnieniem stanu faktycznego miarodajnego dla rozstrzygnięcia, a postulatem sprawności procedowania. W rezultacie w zindywidualizowanych okolicznościach sąd decyduje o potrzebie dalszego zasięgnięcia wiadomości specjalnych i wyboru biegłych.

Wskazana w skardze okoliczność jej przyjęcia zmierza *de facto* do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, które oparte zostały na zbieżnych konkluzjach biegłych dwóch specjalności z zakresu ortopedii i neurologii. Abstrahując od możliwości negowania ustaleń faktycznych na tym etapie postępowania, należy zauważyć, że Sady *a meriti* wyjaśniły powody, dla których oparły się na przedstawionych w sprawie opiniach biegłych, uznając je w pełni za wiarygodne.

Nie można pod pretekstem naruszenia prawa dążyć do podważenia dokonanych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy według art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Znaczy to tyle, że powołanie się na argumenty podważające ustalenia faktyczne nie mogą świadczyć o oczywistości skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania prawidłowości zarówno

ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne w ramach systemu apelacji pełnej (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Drugie spostrzeżenie oznacza, iż Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Przedmiotowe spostrzeżenie koreluje z publicznoprawną funkcją skargi kasacyjnej i zamyka się stwierdzeniem, że skarga kasacyjna jest środkiem odwoławczym o szczególnym charakterze. Zmierza do ochrony interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni. Natomiast jej zadanie nie polega na ponownej ocenie sprawy z perspektywy niezadowolonej z rozstrzygnięcia strony.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że art. 382 k.p.c. może być samodzielną podstawą skargi kasacyjnej tylko w razie wykazania przez skarżącego, iż sąd drugiej instancji bezpodstawnie pominął część materiału zebranego w postępowaniu przed sądami obu instancji. Natomiast w jego płaszczyźnie nie leży trafność oceny tego materiału (por. np. wyroki z dnia 3 lutego 2012 r., I UK 290/11, OSNP 2013 nr 1-2, poz. 16 i z dnia 27 stycznia 2015 r., II PK 65/14, LEX nr 1663405). Z tego względu nie można w tej normie upatrywać zasadności skargi, skoro Sąd odwoławczy uznał przedstawione w sprawie opinie dwóch biegłych właściwych specjalności oraz ich opinie uzupełniające, za jednoznaczne. Innymi słowy art. 382 k.p.c. wyznacza materiał dowodowy, który powinien być przez Sąd odwoławczy uwzględniony przy ferowaniu wyroku. Za

pomocą tego przepisu nie da się odpowiedzieć na pytanie, czy Sąd Apelacyjny dokonał pełnych, czy też niepełnych ustaleń. Poza tym ich niezupełność wnioskodawca rozumie specyficznie. Chodzi mu bowiem o to, że Sąd drugiej instancji przyjął datę ustania niezdolności do pracy wnioskodawcy inną niż oczekiwał ubezpieczony. Tego rodzaju zarzut nie koresponduje z art. 382 k.p.c.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że ugruntowane jest w orzecnictwie stanowisko, że żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania. Sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2012 r., I UK 200/11, LEX nr 1162648; z dnia 20 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAPiUS 2001 nr 2, poz. 51; z dnia 19 marca 1997 r., III CKN 211/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 24). Jeżeli w odniesieniu do ustaleń faktycznych wymagających specjalistycznej wiedzy sąd zasięgnął opinii biegłych, to ewentualne powołanie jeszcze innych biegłych można by uznać za powinność sądu tylko wtedy, gdy pierwotna opinia budzi istotne i nie dające się usunąć wątpliwości, a zainteresowana strona wykazuje nieporadność w zgłaszaniu odpowiednich wniosków dowodowych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 1998 r., II UKN 396/98, OSNAPiUS 2000 nr 4, poz. 161). Wielokrotnie też Sąd Najwyższy stwierdzał, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii, gdyż odmienne stanowisko oznaczałoby przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszystkich możliwych opinii biegłych, aby upewnić się, czy niektórzy z nich nie byli tego samego zdania, co strona (por. wyroki: z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807; z dnia 14 maja 1997 r., II UKN 108/97, OSNAPiUS 1998 nr 5, poz. 161; z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 408; z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 612). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (por. wyrok z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7,

poz. 182).

Suma powyższych uwag obliguje do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w myśl art. art. 398⁹ § 2 k.p.c.